

Pomorskie inteligentne specjalizacje – wnioski z 5 lat doświadczeń

dr
KAROLINA LIPIŃSKA

Zastępca Dyrektora Departamentu Rozwoju Gospodarczego,
Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego

Kluczowym czynnikiem, mającym wpływ na efektywne działanie inteligentnych specjalizacji jest budowanie kultury otwartości, współpracy i partnerstwa. W takiej atmosferze innowacyjne pomysły nie tylko powstają, ale mają też duże szanse na swoją skuteczną realizację.

Inteligentne specjalizacje – jak to się zaczęło?

Koncepcja inteligentnych specjalizacji jest instrumentem kierowania wsparcia do tych obszarów gospodarki, które cechują się największym potencjałem wzrostowym w obszarze badań i rozwoju. Inteligentne Specjalizacje Pomorza zostały zdefiniowane w ramach oddolnego procesu realizowanego w formie konkursu, który w 2015 r. zakończył się wyłonieniem czterech obszarów: Technologie offshore i portowo-logistyczne (ISP 1), Technologie interaktywne w środowisku nasyconym informacyjnie (ISP 2), Technologie efektywne w produkcji, przesyłce, dystrybucji i zużyciu energii i paliw oraz w budownictwie (ISP 3) oraz Technologie medyczne w zakresie chorób cywilizacyjnych i okresu starzenia (ISP 4). Weryfikacja obszarów ISP, która nastąpiła w 2019 r., potwierdziła adekwatność ich dotychczasowych zakresów.

Budowanie kultury otwartości, współpracy i partnerstwa rozpoczęło się jednak już wiele lat wcześniej, kiedy w 2009 r. samorząd pomorski zdecydował się uruchomić Regionalny Program Wspierania Klastrow dla Województwa Pomorskiego na lata 2009-2015. To w tamtym okresie zainicjowano działania sieciujące i stworzono podstawy pod przyszłe konsorcja. Wyłoniono również trzy regionalne klastry kluczowe, których działalność miała istotny wpływ na wybór i funkcjonowanie ISP.

Wybór w 2015 r. obszarów ISP był konsekwentnym etapem działań samorządu. Zgromadzony wcześniej kapitał, również społeczny, był znakomitą podwaliną do przeprowadzenia oddolnego procesu przedsiębiorczego odkrywania, a wypracowany proces wyboru regionalnych klastrow kluczowych stanowił dobrą podstawę do wyboru ISP.

Wybór obszarów Inteligentnych Specjalizacji Pomorza był konsekwentnym etapem działań samorządu. Zgromadzony wcześniej kapitał, również społeczny, był znakomitą podwaliną do przeprowadzenia oddolnego procesu przedsiębiorczego odkrywania.

Wybrane inicjatywy

Konsekwentna polityka samorządu, mająca na celu budowanie sieci powiązań pomiędzy pomorskimi podmiotami, zainicjowana w okresie tworzenia polityki klastrowej, a następnie kontynuowana na etapie rozwoju inteligentnych specjalizacji w regionie, zaowocowała powstaniem szeregu inicjatyw i projektów. Dobrym przykładem jest klaster INTERIZON, który rozpoczął działalność w 2009 r., a w kolejnych latach otrzymał tytuł regionalnego, a następnie Krajowego Klastra Kluczowego. Obecnie klaster pełni funkcję Lidera ISP ICT w ramach projektu „Smart Progress”, który ma na celu animowanie obszarów Inteligentnych Specjalizacji Pomorza.

Klaster INTERIZON jest również jednym z członków ponadregionalnego konsorcjum Pomorskiego Hubu Innowacji Cyfrowych, który został – w wyniku krajowej preselekcji – wybrany przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii do otrzymania miana Europejskiego Hubu Innowacji Cyfrowych w konkursie organizowanym przez Komisję Europejską. Konkurs ma na celu rozbudowę infrastruktury cyfrowej w państwach Unii Europejskiej. Pomorski Hub Innowacji Cyfrowych, angażujący wiele pomorskich partnerów, oferować będzie przedsiębiorcom kompleksowy dostęp do specjalistycznych usług opartych na najnowszej wiedzy, doświadczeniu i technologii, umożliwiających przetestowanie i implementację innowacji cyfrowych odpowiednich dla ich obecnych produktów i realizowanych procesów, jak również w zakresie nowych rozwiązań.

Kolejną ważną inicjatywą Klastra INTERIZON w ramach pełnienia funkcji Lidera ISP 2 było utworzenie w lipcu 2020 r. Grupy Zadaniowej Pojazdy Autonomiczne. Jej pomysłodawcami byli: Politechnika Gdańska, Navinord, Stesar, Inero Software, Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Centrum Techniki Morskiej, DGT oraz FEV Polska. Celem grupy jest budowa potencjału w ramach obszaru pojazdów autonomicznych w województwie pomorskim. Wśród planowanych działań znajduje się stworzenie warunków do rozwoju i sprzedaży usług i produktów związanych z pojazdami autonomicznymi oraz integracja podmiotów zainteresowanych tą tematyką.

Na styku ISP 1 i ISP 3 powołano natomiast w ubiegłym roku Pomorską Platformę Rozwoju Morskiej Energetyki Wiatrowej na Bałtyku. Impuls do jej powstania dała spółka Invest Park w Rumii, członkiem platformy jest również województwo pomorskie. Deklarację przystąpienia do inicjatywy podpisało dotychczas ponad 60 podmiotów. Celem platformy jest wymiana informacji, pokazywanie dobrych praktyk, a także zdobywanie wiedzy na temat funkcjonowania branży morskich farm wiatrowych. Sygnatariusze działają na rzecz rozwoju agendy badawczej wykorzystującej potencjał pomorskich uczelni oraz wspierania edukacji przyszłych kadr niezbędnych do obsługi farm wiatrowych – w tym celu przygotowywana jest m.in. koncepcja Centrum Kompetencji Offshore, które powstanie na Pomorzu. Celem platformy jest również edukowanie społeczności lokalnych w zakresie transformacji energetycznej oraz gospodarki zeroemisyjnej.

Lider ISP 3, czyli Regionalna Izba Gospodarcza Pomorza, pełniąca również funkcję koordynatora Klastra Technologii Wodorowych i Czystych Technologii Węglowych, stworzyła program Pomorska Dolina Wodorowa. Jest to regionalna inicjatywa firm należących do Klastra, uczelni i Urzędu Marszałkowskiego Województwa Pomorskiego, mająca na celu zwiększenie udziału wodoru jako paliwa w transportowym miksie energetycznym województwa pomorskiego. Przedsięwzięcie obejmuje m.in.: zwiększenie świadomości nt. ochrony środowiska oraz zmniejszania emisji szkodliwych gazów, kształtowanie prawa umożliwiającego sprawne wdrożenie nowych technologii wodorowych, budowanie relacji i konsorcjów międzynarodowych, tworzenie partnerstw strategicznych na rzecz rozwoju transportu niskoemisyjnego, rozwój zaawansowanych technologicznych przemysłów oraz rozwijanie projektów typu „power to gas” na terenie województwa pomorskiego.

Wszystkie ww. inicjatywy są podyktowane potrzebami rynku i sytuacją społeczno-gospodarczą. Wśród nich wyróżnia się koncepcja powołania w ramach ISP 4 Klastra uzdrowiskowego, który miałby szczególnie istotne znaczenie w kontekście trwającej właśnie pandemii COVID-19 i związanej z nią koniecznością zapewnienia m.in. rekonwalescencji pacjentom zmagającym się z powikłaniami po zachorowaniu na koronawirusa.

Podsumowanie

Powyższe partnerstwa to zaledwie kilka z powstałych w ostatnich latach inicjatyw w ramach ISP. Wiele z nich ma bezpośrednie zakorzenienie w działalności sygnatariuszy ISP i nie miałyby szansy rozwinąć się bez podwalin w postaci prowadzonej konsekwentnie od wielu lat polityki wspierającej współpracę i sieciowanie podmiotów. ISP stworzyło stałe fundamenty, na których mają szansę rozwinąć się znaczące projekty i konsorcja. Doświadczenie ostatnich pięciu lat nauczyło nas, że kluczowym czynnikiem mającym wpływ na efektywne działania inteligentnych specjalizacji jest tworzenie kultury otwartości, współpracy i partnerstwa. Stąd działania Samorządu Województwa Pomorskiego będą w kolejnych latach skupiały się na dalszym, coraz skuteczniejszym animowaniu współpracy pomorskich podmiotów. W takiej atmosferze innowacyjne pomysły nie tylko powstają, ale mają też duże szanse na swoją finalną realizację.

“ **Doświadczenie ostatnich pięciu lat nauczyło nas, że kluczowym czynnikiem mającym wpływ na efektywne działania inteligentnych specjalizacji, jest tworzenie kultury otwartości, współpracy i partnerstwa.**

O autorce

Dr **Karolina Lipińska** – Zastępca Dyrektora ds. Rozwoju Przedsiębiorczości i Innowacji w Departamencie Rozwoju Gospodarczego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Pomorskiego. Koordynuje prace związane z wdrażaniem Regionalnej Strategii Innowacji oraz przygotowaniem Regionalnego Programu Strategicznego – Gospodarka 2030. Odpowiedzialna za monitorowanie procesu przedsiębiorczego odkrywania, w tym Inteligentnych Specjalizacji Pomorza, których celem jest zwiększenie liczby i jakości projektów B+R w regionie. Członkini Pomorskiej Rady Inwestycyjnej.